

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Yaşlılık ve Yaşam Biçimi

Prof. Dr. İsmail Tufan

Yaşam biçimi ve yaşam süresi arasında bağlantı var mıdır? Mantıken böyle bir bağlantı olabileceği akla uygun görünüyor. Olasılık olarak düşünenecek olursak, bir insanın yaşam süresi uzadıkça farklı yaşam biçimlerini algılaması ve bunlara eğilim gösterme olanaklarının çoğalması gerekir. Ancak şu da bir gerçektir ki, insanların hepsi, sadece yaşam süresi uzadığı için yaşam biçimini değiştirmiyor, aksine yaşam biçimini koruma eğiliminin de bazı sosyal gruplarda çoğaldığı görülüyor.

Genç ve yaşlı kuşakları yaşam biçimine göre sınıflandırmak mümkündür. Fakat günümüzde genç ve yaşlı kavramları birbirine karışmıştır. Yaşı itibarıyla genç ve yaşlı olarak sınıflandırılan kuşakların yaşam biçimleri karşılaştırıldığında, kronolojik yaşın, yaşam biçiminin bir göstergesi olarak kabul edilemeyeceği görülüyor. Hedonist etik, yani “zevk almak ve mümkün mertebe rahat yaşamak” artık sadece gençlerin hedefi değildir. Daha ziyade yaşam süresi uzadıkça, bu eğilimin kuşaktan bağımsız bir gelişim gösterdiği dikkat çekiyor.

Modern toplumlarda bazı gruplar vazgeçme eğilimi dikkat çekmektedir. Bunlar daha ziyade gençlerden oluşmaktadır. Mevcut yaşam stillerinin reddi ve güvenlik kavramının nispeten önemini yitirdiği bir gruptan söz ediyoruz. Güvenlik, bu bağlamda sosyal güvenliktir. Bu grubun üyeleri sosyal güvenliğin fazla bir değeri olmadığını kabul ediyor.

Modern toplumlarda, “görevlerin yerine getirilmesi” de artık önemi azalan yaşam biçimleri arasında yer alıyor. Bugünkü yaşlı kuşaklar gençlik yıllarında çeşitli “görevleri” kendileri için bir yaşam biçimi olarak kabul etmişti. “Vatani görev”, “aile kurma görevi”, “ebeveynlik görevi” gibi bir dizi görevleri önemsiyordu. Günümüzün genç kuşakları arasında bu tür “görevler” artık bir yaşam biçimi olmaktan uzaklaşmaya başlamıştır. Nitekim eskiden “vatani görev” denilen askerlik, bugün “paralı görev” olarak toplumda rağbet görmektedir. Öncelikle parası olanların nazarında artan değerinin gelecekte toplum geneline yayılma şansı vardır.

Bugün mesleki kariyer bizim toplumumuzda hala büyük bir değer olarak görülmektedir. Postmodern toplumlarda giderek önemini yitirmektedir. Meslekten kazanılan saygınlığın değeri postmodern toplumlarda azalma eğilimine girdikten sonra iş ve meslek de artık sadece “para kazanma aracı” olarak kabul edilmektedir. Buna karşın “özel yaşamın değeri” iş ve meslekten daha yüksektir. Özel yaşamın değeri git gide artmaktadır. Diğer taraftan teknolojik olanaklar, özel yaşamın mahremiyet duvarını delmek açısından neredeyse sınırsız olanaklar yaratmaktadır. “Büyük Birader”in gözü her şeyi görmek istiyor ve her şeyi görebilecek olanakları çoğalıyor.

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Düşüncesizce tüketim, aşırı şekilde insanların hayatını etkisi altına almıştır. Kim tüketmiyorsa, onun sosyal çevresindeki saygınlığı azalmaktadır. Tüketim, bir yaşam biçimi haline geldikçe ve işin, eğitimin, mesleğin değeri azaldıkça, ortaya çift kutuplu bir tezatlık çıkıyor. Meslek, iş, kariyer önemini yitirirken, satın almak, tüketmek, hem de sınırsız ve düşüncesizce tüketmek isteyen insanlar, kendi kendilerine çelişkiye düşüyor, çatışma ve gerginlik için uygun bir ortam doğuyor.

Önümüzdeki yıllarda bu tezatlıklardan ortaya çıkabilecek yeni olumsuz gelişmelere ise hazırlıklı değiliz. Bir taraftan gençler arasında işsizlik artıyor, diğer taraftan tüketimi prestij olarak kabul eden ve bu yüzden sınırsız ve düşüncesiz bir tüketime eğilimli gençler çoğalıyor. Ve bu gençlerin yaşam süresi de büyükannelerinin büyükbabalarının yaşam süresinden uzun olacaktır. Bunu da dikkate aldığımız takdirde, sadece yaşam biçimlerinin değil, aynı zamanda yaşlılığın da değişim sürecine girdiği söylenebilir.